

Володимир Олександрович Марченко

(до сьомдесятиріччя з дня народження)

7 липня 1992 року виповнилося 70 років видатному математику академіку Володимиру Олександровичу Марченко.

В. О. Марченко народився у м. Харкові в родині професора сільськогосподарського інституту. Вчився у Ленінградському (1939—1941 рр.) та Харківському (1943—1945 рр.) університетах. З 1945 до 1960 р. працював у Харківському університеті, а з 1960 р. він — завідуючий відділом Фізико-технічного інституту низьких температур АН України.

Наукові інтереси В. О. Марченка охоплюють широке коло проблем математичного аналізу, теорії диференціальних рівнянь та математичної фізики. Уже на початку своєї наукової діяльності він одержав фундаментальні результати, які суттєво вплинули на розвиток математики. Це перш за все теорема єдиності оберненої задачі спектрального аналізу диференціального оператора Шредінгера, асимптотична формула для спектральної функції та інші. Пізніше В. О. Марченко почав розглядати обернену задачу теорії розсіяння, яка зобов'язана своїм походженням теоретичній фізиці. Він дав вичерпний розв'язок цієї важкої і красивої проблеми, що принесло йому світове визнання. Одержані В. О. Марченком фундаментальні результати, зокрема основне інтегральне рівняння оберненої задачі, яке назване його ім'ям, і зараз, через 30 років, широко використовуються математиками і фізиками. Чудовою демонстрацією цього є відкриття можливості використання методу оберненої задачі розсіяння для розв'язку нелінійних еволюційних рівнянь.

Добре відомі роботи В. О. Марченка з теорії дифракції, крайових задач у областях з дрібнозернистою границею, спектральної теорії випадкових матриць. У цих роботах виявилась чудова риса таланту В. О. Марченка — уміння розв'язком важкої конкретної задачі покласти початок новому напрямку у математиці.

В останній час В. О. Марченко активно працює над розробкою методів розв'язку нелінійних еволюційних рівнянь. І тут він одержав першокласні результати: розв'язок періодичної задачі Коші для рівняння Кортевега—де Фріза, теорема про апроксимацію періодичних потенціалів рівняння Шредінгера скінченно-зонними, створення операторно-алгебраїчного методу розв'язку нелінійних рівнянь. Ці дослідження привели В. О. Марченка до конструктивних підходів у розв'язку обернених задач спектрального аналізу для диференціальних операторів з неспадними коефіцієнтами — найменш вивчених обернених задач, для яких він одержав багатообіцяючі результати.

Наукові досягнення В. О. Марченка оцінені Ленінською премією (1961 р.), Державною премією України (1989 р.), премією ім. М. М. Крилова (1983 р.). На протязі багатьох років В. О. Марченко веде велику педагогічну роботу у Харківському університеті. Серед його учнів кілька десятків докторів і кандидатів наук. Він — заслужений діяч науки і техніки України.

Плідна наукова і педагогічна діяльність Володимира Олександровича Марченка продовжується. Побажаємо йому здоров'я і багато нових творчих успіхів.

Ю. М. БЕРЕЗАНСЬКИЙ, Ю. О. МИТРОПОЛЬСЬКИЙ, П. В. ОСТРОВСЬКИЙ,
Л. А. ПАСТУР, О. В. ПОГОРЄЛОВ, Є. Я. ХРУСЛОВ